

1. ความหมาย

ยืม เป็นสัญญาชนิดหนึ่ง ซึ่งมีคู่กรณีเป็นสองฝ่าย คือฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้ยืม ส่งมอบหรือโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่คู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ยืม เพื่อใช้สอยทรัพย์สินนั้น และผู้ยืมตกลงว่าจะส่งคืนทรัพย์สินนั้นเมื่อได้ใช้สอยเสร็จแล้ว

สาระสำคัญของสัญญายืมมี 2 ประการ คือ

- 1) เป็นสัญญาไม่ต่างตอบแทน กล่าวคือ เป็นสัญญาที่ก่อให้เกิดหน้าที่แก่คู่กรณี ฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว คือฝ่ายผู้ยืมที่ต้องคืนทรัพย์สินที่ยืมให้แก่ผู้ให้ยืม
- 2) เป็นสัญญาที่สมบูรณ์โดยการส่งมอบทรัพย์สิน

2. ประเภทของสัญญายืม

สัญญายืมแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) **สัญญายืมใช้คงรูป** มาตรา 640 "อันว่ายืมใช้คงรูปนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าผู้ให้ยืม ให้นำบุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่าผู้ยืม ใช้สอยทรัพย์สินสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เปล่า และผู้ยืมตกลงว่าจะคืนทรัพย์สินนั้นเมื่อได้ใช้สอยเสร็จแล้ว"

สาระสำคัญของสัญญายืมใช้คงรูป มีดังนี้

(1) เป็นสัญญาซึ่งมีคู่กรณี 2 ฝ่าย คือ ผู้ให้ยืม และผู้ยืม ซึ่งแต่ละฝ่ายอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้

(2) วัตถุประสงค์ของสัญญา คือ ผู้ให้ยืมส่งมอบทรัพย์สินสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้แก่ผู้ยืมเพื่อใช้สอยทรัพย์สินนั้นได้เปล่าไม่ต้องเสียค่าตอบแทนให้แก่ผู้ให้ยืมแต่อย่างไร และเมื่อได้ใช้สอยเสร็จแล้ว ผู้ยืมต้องคืนทรัพย์สินนั้น เช่น ยืมรถยนต์

(3) สัญญาที่มีใช้คงรูปสมบูรณ์โดยการส่งมอบทรัพย์สินซึ่งให้ยืม มาตรา 641 "การให้ยืมใช้คงรูปนั้น ท่านว่ายอมบริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบทรัพย์สินซึ่งให้ยืม"

หน้าที่ของผู้ยืมใช้คงรูป มี 5 ประการ ดังนี้

(1) ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการทำสัญญา มาตรา 642 "ค่าฤชาธรรมเนียมในการทำสัญญาก็ดี ค่าส่งมอบและค่าส่งคืนทรัพย์สินซึ่งยืมก็ดี ย่อมตกแก่ผู้ยืมเป็นผู้เสีย" กฎหมายมิได้บังคับว่าสัญญาที่มีใช้คงรูปต้องทำเป็นหนังสือแต่อย่างใด แต่ถ้าคู่กรณีตกลงกันทำเป็นหนังสือสัญญากันขึ้น ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการทำสัญญานั้นผู้ยืมเป็นผู้ออก ตลอดจนค่าส่งมอบและค่าคืนทรัพย์สินซึ่งยืมด้วย เช่น กรณีที่ผู้ให้ยืมและผู้ยืมอยู่ห่างไกลกัน ค่าขนส่งทรัพย์สินที่ยืมทั้งเวลาส่งมอบและส่งคืนผู้ยืมเป็นผู้ออก

(2) ต้องใช้สอยทรัพย์สินที่ยืมอันเป็นปกติแก่ทรัพย์สินนั้น มาตรา 643 "ทรัพย์สินซึ่งยืมนั้น ถ้าผู้ยืมเอาไปใช้การอย่างอื่นนอกจากการอันเป็นปกติแก่ทรัพย์สินนั้น หรือนอกจากการอันปรากฏในสัญญาก็ดี เอาไปให้บุคคลภายนอกใช้สอยก็ดี เอาไปไว้นานกว่าที่ควรจะเอาไว้ก็ดี ท่านว่าผู้ยืมจะต้องรับผิดชอบในเหตุทรัพย์สินนั้นสูญหายหรือบุบสลายไปอย่างหนึ่งอย่างใด ถึงแม้จะเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าถึงอย่างไร ๆ ทรัพย์สินนั้นก็จะต้องสูญหายหรือบุบสลายอยู่นั่นเอง" กล่าวคือ ต้องไม่เอาทรัพย์สินที่ยืมไปใช้เพื่อการอย่างอื่น นอกจากการอันเป็นปกติแก่ทรัพย์สินนั้น เช่น รถยนต์นั่งส่วนบุคคลมิไว้ใช้เพื่อจับจี้ จะนำไปบรรทุกของไม่ได้ หรือผู้ยืมต้องไม่เอาทรัพย์สินที่ยืมไปใช้เพื่อการอย่างอื่น นอกจากที่ได้ตกลงกันไว้ในสัญญา เช่น ตกลงยืมรถยนต์เพื่อใช้เป็นพาหนะ จะนำไปขนของย้ายบ้านไม่ได้

หรือผู้ยืมต้องเป็นผู้ใช้สอยทรัพย์สินนั้นด้วยตนเอง จะเอาไปให้บุคคลภายนอกใช้สอยไม่ได้ และต้องไม่เอาทรัพย์สินที่ยืมไว้นานเกินควร

ถ้าผู้ยืมไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ผู้ยืมต้องรับผิดชอบในการที่ทรัพย์สินนั้นสูญหายหรือบุบสลายไป แม้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ตาม เว้นแต่ผู้ยืมสามารถพิสูจน์ได้ว่าถึงอย่างไรทรัพย์สินนั้นก็คงสูญหายอยู่เอง เช่น ขอยืมรถยนต์มาแล้วเอาไปให้บุคคลภายนอกยืมต่อ ในระหว่างกำหนดระยะเวลาสัญญาขยืมนั้น รถยนต์นั้นจอดอยู่ที่บ้านบุคคลภายนอกถูกไฟไหม้เสียหายหมดทั้งคัน เนื่องจากเกิดเหตุเพลิงไหม้บริเวณที่ทั้งผู้ให้ยืม ผู้ยืม และบุคคลภายนอกอาศัยอยู่ ดังนี้ ผู้ยืมก็ไม่ต้องรับผิดชอบ และผู้ให้ยืมจะบอกเลิกสัญญาเสียก็ได้ (มาตรา 645)

(3) ต้องสงวนทรัพย์สินที่ยืมไป มาตรา 644 "ผู้ยืมจำต้องสงวนทรัพย์สินซึ่งยืมไปเหมือนเช่นวิญญูชนจะพึงสงวนทรัพย์สินของตนเอง" กฎหมายได้กำหนดขนาดของการสงวนทรัพย์สินที่ยืมไปในระดับอย่างวิญญูชนพึงสงวนทรัพย์สินของตน วิญญูชนได้แก่ บุคคลที่มีความระมัดระวังอย่างธรรมดา เช่น ยืมรถยนต์มาต้องจอดไว้ในโรงรถ มิใช่ปล่อยให้ตากน้ำค้าง ผู้ให้ยืมบอกเลิกสัญญาได้ (มาตรา 645)

(4) ต้องเสียค่าใช้จ่ายอันเป็นปกติแก่การบำรุงรักษาทรัพย์สินที่ยืม(มาตรา 647) เช่น ยืมรถยนต์ก็ต้องเติมน้ำมัน เปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่อง อันเป็นการบำรุงรักษาทรัพย์สินตามปกติ แต่ถ้าเกินกว่าปกติ ก็เป็นหน้าที่ของผู้ให้ยืม เช่น พ่นสีใหม่

(5) ต้องส่งคืนทรัพย์สินที่ยืม

การระงับของสัญญาใช้คงรูป มีดังนี้

(1) สัญญาใช้คงรูปย่อมระงับไปเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามที่คู่สัญญาได้ตกลงกำหนดกันไว้ แต่ถ้าคู่สัญญามีได้กำหนดระยะเวลากันไว้ สัญญาใช้

ใช้คงรูปย่อมระงับเมื่อผู้ยืมใช้สอยทรัพย์สินที่ยืมเสร็จตามสัญญา หรือเมื่อเวลาได้ล่วงไปพอแก่การที่ผู้ยืมจะได้ใช้สอยทรัพย์สินนั้นเสร็จแล้ว (มาตรา 646) เช่น ยืมรถเพื่อใช้รับเจ้าสาววันแต่งงาน สัญญา ยืมก็จะระงับเมื่อพ้นวันแต่งงานไปแล้ว หรือถ้าคู่สัญญาไม่ได้กำหนดเวลากันไว้ ทั้งในสัญญาก็ไม่ปรากฏว่ายืมไปเพื่อการใด ผู้ให้ยืมเรียกคืนเมื่อไรก็ได้ และเมื่อเรียกคืนแล้วสัญญาก็ระงับ (มาตรา 646)

(2) ผู้ยืมตายสัญญา ยืมใช้คงรูประงับ มาตรา 648 "อันการยืมใช้คงรูปย่อมระงับสิ้นไปด้วยมรณะแห่งผู้ยืม"

(3) ผู้ให้ยืมใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 645 "ในกรณีทั้งหลายดังกล่าวไว้ในมาตรา 643 นั้นก็ดี หรือถ้าผู้ยืมประพฤติฝ่าฝืนต่อความในมาตรา 644 ก็ดี ผู้ให้ยืมจะบอกเลิกสัญญาเสียก็ได้"

อายุความของสัญญา ยืมใช้คงรูป มาตรา 649 "ในข้อความรับผิดชอบเพื่อเสียค่าทดแทนอันเกี่ยวกับการยืมใช้คงรูปนั้น ท่านห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นเวลาหกเดือนนับแต่วันสิ้นสัญญา" กฎหมายให้คู่สัญญาฟ้องร้องให้รับผิดชอบเพื่อเสียค่าทดแทนอันเกี่ยวกับการยืมใช้คงรูปภายในกำหนด 6 เดือนนับแต่วันสิ้นสัญญา ค่าทดแทนอันเกี่ยวกับการยืมใช้คงรูป ได้แก่ ค่าทดแทนความเสียหายที่ผู้ให้ยืมได้รับเนื่องจากผู้ยืมไม่ปฏิบัติหน้าที่ที่ยืมตามมาตรา 643 และมาตรา 644 จนเกิดความเสียหายแก่ผู้ให้ยืม หรือค่าธรรมเนียมในการทำสัญญา ค่าส่งมอบและค่าส่งคืนทรัพย์สินตามมาตรา 642 ที่ผู้ให้ยืมจ่ายไปแทนผู้ยืม และค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาทรัพย์สินที่ยืมตามปกติ ตามมาตรา 647 ที่ผู้ให้ยืมออกไปแทนผู้ยืม

2) **ยืมใช้สิ้นเปลือง** มาตรา 650 "อันว่ายืมใช้สิ้นเปลืองนั้น คือสัญญาซึ่งผู้ให้ยืมโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินชนิดใช้ไปสิ้นไปนั้นเป็นปริมาณมีกำหนดให้ไปแก่

ผู้ยืม และผู้ยืมตกลงว่าจะคืนทรัพย์สินเป็นประเภท ชนิด และปริมาณเช่นเดียวกันให้
แทนทรัพย์สินซึ่งให้ยืมนั้น

สัญญาที่ย่อมบริบูรณ์ต่อเมื่อส่งมอบทรัพย์สินที่ยืม"

สาระสำคัญของสัญญายืมใช้สิ่งเปลืองมีดังนี้

(1) เป็นสัญญาซึ่งมีคู่กรณี 2 ฝ่าย คือ ผู้ให้ยืมและผู้ยืม และเป็นสัญญามีค่า
ตอบแทนหรือไม่ก็ได้ กล่าวคือ ผู้ให้ยืมมีสิทธิเรียกเอาค่าตอบแทนการใช้สอยทรัพย์สิน
ที่ยืมไปได้ ค่าตอบแทนนั้นอาจเป็นเงินหรือสิ่งของก็ได้ เช่น ขอยืมข้าวเปลือก
โดยตกลงให้ผลประโยชน์ตอบแทนในการยืมเป็นข้าวเปลือกในอัตรา 1 ถังต่อ
ข้าวเปลือกที่ยืม 2 ถัง (คำพิพากษาฎีกาที่ 1050/2512)

(2) วัตถุประสงค์ของสัญญาคือ ผู้ให้ยืมโอนกรรมสิทธิในทรัพย์สินชนิด
ใช้ไปสิ้นไปในปริมาณที่กำหนดให้แก่ผู้ยืม และผู้ยืมตกลงว่าจะคืนทรัพย์สินเป็น
ประเภท ชนิด และปริมาณเช่นเดียวกันให้แทนทรัพย์สินซึ่งให้ยืมนั้น ดังนี้ผู้ให้ยืมต้อง
เป็นผู้มีกรรมสิทธิในทรัพย์สินซึ่งให้ยืม และทรัพย์สินชนิดใช้ไปสิ้นไป เช่น เงิน
ข้าว น้ำตาล น้ำมัน ซึ่งโดยสภาพดังกล่าวย่อมไม่อาจคืนทรัพย์สินอันเดิมที่ยืมไปได้
จึงต้องคืนทรัพย์สินซึ่งเป็นประเภท ชนิด และปริมาณเท่าเดิมมาคืนให้แก่ผู้ให้ยืม

(3) สัญญายืมใช้สิ่งเปลืองสมบูรณ์โดยการส่งมอบ

หน้าที่ของผู้ยืมใช้สิ่งเปลือง

(1) ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการทำสัญญา มาตรา 651 "ค่าฤชาธรรมเนียม
ในการทำสัญญาก็ดี ค่าส่งมอบและส่งคืนทรัพย์สินซึ่งยืมก็ดี ย่อมตกแก่ผู้ยืม
เป็นผู้เสีย"

(2) ต้องส่งคืนทรัพย์สินอันเป็นประเภท ชนิด และปริมาณเช่นเดียวกันให้
แทนทรัพย์สินที่ยืมมาแก่ผู้ให้ยืม เช่น ยืมข้าวสารชนิด 100% จำนวน 10 กิโลกรัม ก็
ต้องนำข้าวสารชนิด 100% และจำนวน 10 กิโลกรัม คืนให้ไป

การค้ำทรัพย์สินที่ยืม มี 2 กรณีดังนี้

- (1) ค้ำตามกำหนดระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ในสัญญา
- (2) กรณีที่มีได้กำหนดระยะเวลาให้ค้ำทรัพย์สินกันไว้ มาตรา 652 "ถ้าในสัญญาไม่มีกำหนดเวลาให้ค้ำทรัพย์สินซึ่งยืมไป ผู้ให้ยืมจะบอกกล่าวแก่ผู้ยืมให้ค้ำทรัพย์สินภายในเวลาอันควร ซึ่งกำหนดให้ในคำบอกกล่าวนั้นก็ได้อ" ผู้ให้ยืมมีสิทธิที่จะเรียกให้ผู้ยืมส่งคืนโดยพลันทันที

การระงับของสัญญาใช้สินเปลือง สัญญาใช้สินเปลืองย่อมระงับเมื่อผู้ยืมตาย เช่น ในการยืมเงินอันมีกำหนดเวลาไว้ ถ้าลูกหนี้ตายก่อนกำหนด เจ้าหนี้มีสิทธิฟ้องเรียกเงินนั้นจากผู้รับมรดกได้ทีเดียวโดยไม่ต้องรอนถึงกำหนด (คำพิพากษาฎีกาที่ 1413/2479)

สิทธิของผู้ให้ยืม

- (1) เรียกให้ผู้ยืมค้ำทรัพย์สินที่ยืมเมื่อครบกำหนดตามสัญญา
- (2) เรียกให้ผู้ยืมค้ำทรัพย์สินที่ยืมเมื่อเวลาได้ล่วงพ้นไปพอควรแก่การที่ผู้ยืมได้ใช้สอยทรัพย์สินนั้นเสร็จแล้ว
- (3) เรียกให้ผู้ยืมรับผิดชอบในความเสียหายอันเกี่ยวกับการยืมภายใน 6 เดือนนับแต่วันสิ้นสัญญา

3. การกู้ยืมเงิน

การกู้ยืมเงินเป็นสัญญาใช้สินเปลือง ดังนั้นสัญญากู้ยืมเงินจึงหมายถึงสัญญาซึ่งผู้ให้ยืมโอนกรรมสิทธิ์ในเงินตราเป็นปริมาณมีกำหนดให้ไปแก่ผู้ยืม และผู้

ยืมตกลงว่าจะคืนเงินตราเป็นปริมาณเท่ากับจำนวนที่ยืมไปหรือมากกว่าให้แก่ผู้ให้ยืม และสัญญาผู้ยืมยอมบริบูรณ์เมื่อส่งมอบเงินตราที่ยืม

หลักฐานการกู้ยืมเงิน มาตรา 653 วรรค 1 "การกู้ยืมเงินกว่าห้าสิบบาทขึ้นไปนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อผู้ยืมเป็นสำคัญ ท่านว่าจะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่" ในกรณีการกู้ยืมเงินเกินกว่า 50 บาท ผู้ให้กู้จะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ยืมมาแสดงต่อศาล ศาลจึงจะบังคับให้ผู้กู้ยืมชำระคืนให้ได้ หนังสือที่เป็นหลักฐานการกู้ยืมนั้นจะเป็นหนังสืออะไรก็ได้ ภาษาไทยหรือต่างประเทศก็ได้ อาจปรากฏในรูปแบบของหนังสือสัญญา จดหมายโต้ตอบกัน พินัยกรรม รายงานการประชุมก็ได้ เช่น จำเลยทำหลักฐานเป็นรูปจดหมายให้ไว้แก่โจทก์ขอรับรองและขอขอบคุณโจทก์สำหรับเงินกู้ที่โจทก์ให้จำเลยกู้ จึงเป็นหนังสือรับสภาพว่าเป็นเงินที่โจทก์ให้จำเลยยืม อันเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมตามมาตรา 653 แล้ว (คำพิพากษาฎีกาที่ 248/2509)

หลักฐานการ ใช้เงิน การกู้ยืมเงินที่มีการทำหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้กู้ยืมไว้ ผู้กู้ยืมจะนำสืบการใช้เงินได้ต่อเมื่อนำหลักฐานต่อไปนี้มาแสดงต่อศาล (มาตรา 653 วรรค 2)

- (1) มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ให้ยืม
- (2) มีการเวนคืนเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืม
- (3) มีการแทงเพิกถอนลงในเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืม

ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เป็นดอกผลชนิดหนึ่งที่ผู้กู้ยืมให้แก่ผู้ให้ยืมเป็นการตอบแทนเนื่องในการที่ผู้กู้ยืมได้ใช้หรือรับประโยชน์จากเงินที่ยืมไป ดอกเบี้ยอาจเป็นเงินจำนวนหนึ่งหรือทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ แต่ผลประโยชน์ที่จะเรียกว่าดอกเบี้ยนั้นเกิดขึ้นได้จากหนี้เงินเท่านั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 1050/2512)

ในกรณีที่มีการตกลงกันเกี่ยวกับดอกเบี้ย คู่กรณีสามารถกำหนดและเรียกเก็บดอกเบี้ยตามอัตราที่ตกลงกันไว้ในสัญญาได้ แต่ถ้ามิได้กำหนดอัตราไว้โดยชัด

แจ้ง กฎหมายกำหนดให้เสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7 ครั้งต่อปี (มาตรา 7) แต่ถ้าไม่มีข้อตกลงเรื่องดอกเบี้ยก็จะเรียกดอกเบี้ยกันไม่ได้ ดอกเบี้ยที่คู่กรณีจะตกลงกันได้ นั้นจะเป็นเท่าไรก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ คือร้อยละ 15 ต่อปี (มาตรา 654) ถ้าเรียกเกินกว่านั้นดอกเบี้ยจะตกเป็นโมฆะ และห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยในดอกเบี้ยที่ค้างชำระด้วย ตามมาตรา 655 วรรค 1 "ท่านห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยในดอกเบี้ยที่ค้างชำระ แต่ทว่าเมื่อดอกเบี้ยค้างชำระไม่น้อยกว่าปีหนึ่ง คู่สัญญาผู้ยืมจะตกลงกันให้เอาดอกเบี้ยนั้นทบเข้ากับต้นเงินแล้วให้คิดดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ทบเข้ากันนั้นก็ได้ แต่การตกลงเช่นนั้นต้องทำเป็นหนังสือ"

เว้นแต่เมื่อดอกเบี้ยค้างชำระไม่น้อยกว่า 1 ปี คู่สัญญาตกลงกันเป็นหนังสือให้คิดดอกเบี้ยทบต้นได้ หรือเมื่อประเพณีการค้าขายให้คิดดอกเบี้ยทบต้นได้ตามมาตรา 655 วรรค 2 "ส่วนประเพณีการค้าขายที่คำนวณดอกเบี้ยทบต้นในบัญชีเดินสะพัดก็ดี ในการค้าขายอย่างอื่นทำนองเช่นว่านี้ก็ดี หาอยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติซึ่งกล่าวมาในวรรคก่อนนั้นไม่"

การตกลงรับของแทนเงิน มาตรา 656 "ถ้าทำสัญญาผู้ยืมเงินกัน และผู้ผู้ยืมยอมรับเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนจำนวนเงินนั้นไซ้ ท่านให้คิดเป็นหนี้เงินค้างชำระโดยจำนวนเท่ากับราคาท้องตลาดแห่งสิ่งของหรือทรัพย์สินนั้นในเวลาและ ณ สถานที่ส่งมอบ

ถ้าทำสัญญาผู้ยืมเงินกัน และผู้ให้กู้ยืมยอมรับเอาสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นเป็นการชำระหนี้แทนเงินที่กู้ยืมไซ้ หนี้อันระงับไปเพราะการชำระเช่นนั้น ท่านให้คิดเป็นจำนวนเท่ากับราคาท้องตลาดแห่งสิ่งของหรือทรัพย์สินนั้นในเวลาและ ณ สถานที่ส่งมอบ

ความตกลงกันอย่างไร ๆ ชัดกับข้อความดังกล่าวมานี้ ท่านว่าเป็นโมฆะ"

การกู้ยืมเงินนั้น คู่กรณีอาจตกลงกันรับสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนเงินได้

(1) การรับสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนเงินกู้ยืมโดยคำนวณราคาสิ่งของหรือทรัพย์สินนั้นจากราคาท้องตลาดในวันเวลาและสถานที่รับมอบไป เช่น ยืมเงินไป 10,000 บาท ตกลงคืนกันเป็นทองคำ

(2) เป็นการตกลงไว้ล่วงหน้าให้ผู้ชำระหนี้ด้วยสิ่งของหรือทรัพย์สินอย่างอื่นแทนการชำระด้วยเงิน

๕๕๕